

บทที่ 3

ผลการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาล โดยประยุกต์กระบวนการใช้ผลงานวิจัยตามกรอบของไอโอวา (IOWA Model of evidence-based practice to promote quality care, 2001) 8 ขั้นตอน นำแนวปฏิบัติการพยาบาลที่สร้างขึ้นผ่านการตรวจสอบคุณภาพของผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน ทดลองในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นมารดาที่มีทารกคลอดก่อนกำหนดที่เข้ารับการรักษาภายในตึกทารกแรกเกิดวิกฤต (NICU) โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย จำนวน 2 ราย เมื่อเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2550 รวมระยะเวลา 1 เดือน นำเสนอผลการศึกษากการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาล แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1. ผลการทดลองใช้แนวปฏิบัติ ได้แก่

1. ข้อมูลทั่วไปของมารดาและทารก
2. คะแนนการประเมินการรับรู้พลังอำนาจมารดา
3. คะแนนการประเมินพฤติกรรมการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด
4. อภิปรายผลการประเมินมารดารายกรณี

ส่วนที่ 2. แนวปฏิบัติทางการพยาบาลเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจ

ส่วนที่ 1. ผลการทดลองใช้แนวปฏิบัติรายการนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของมารดาและทารก

ตารางที่ 3.1
ข้อมูลทั่วไปของมารดา

ข้อมูลทั่วไปของมารดา	รายที่1	รายที่2
1. อายุ (ปี)	27	32
2.สถานภาพสมรส	คู่	คู่
3.ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	ปริญญาตรี
4. อาชีพ	ธุรกิจส่วนตัว	ธุรกิจส่วนตัว
5. รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน	> 10,000	> 20,000
6.จำนวนบุตรที่มีมาก่อน	—	—
7.ลักษณะครอบครัว	เดี่ยว	เดี่ยว
8.ประสบการณ์ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด	ไม่เคย	ไม่เคย
9.จำนวนครั้งของการเยี่ยม	4-6 วัน/สัปดาห์	4-6 วัน/สัปดาห์

จากตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาการใช้แนวปฏิบัติทางการแพทย์พยาบาลเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจ เป็นมารดาที่มีบุตรทารกคลอดก่อนกำหนดและ ไม่มีประสบการณ์การดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดมาก่อน จำนวน 2 ราย มีอายุ 27 และ 32 ปีตามลำดับ สถานภาพคู่ ระดับการศึกษาที่อยู่ในชั้นปริญญาตรี ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท มีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวและมีการเข้าเยี่ยมบุตรส่วนใหญ่ 4-6 วัน ต่อสัปดาห์ ตลอดช่วงเวลาที่ทารกเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

ตารางที่ 3.2
ข้อมูลทั่วไปของทารก

ข้อมูลทั่วไปของทารก	รายที่1	รายที่2
1. ลำดับของบุตร	บุตรคนที่ 1	บุตรคนที่ 1
2. เพศ	ชาย	ชาย
3. ลักษณะการคลอด	คลอดปกติ	ผ่าคลอด
4. อายุในครรภ์(สัปดาห์)	29	32
5. น้ำหนักแรกเกิด (กรัม)	950	1,540
6. จำนวนวันเข้ารับการรักษ	22	10

จากตารางที่ 3.2 ทารกที่ทำการศึกษาคั้งนี้ เป็นทารกคลอดก่อนกำหนดเพศชาย เป็นบุตรคนแรกของมารดา มีอายุครรภ์ 29 และ 32 สัปดาห์ ซึ่งมีน้ำหนักตัวอยู่ที่ 950 และ 1,540 กรัมตามลำดับ และระยะเวลาส่วนใหญ่ที่เข้ารับการรักษใน NICU มากกว่า 1 สัปดาห์ ไม่มีภาวะแทรกซ้อนของโรค รอยเลี้ยงโต

1.2 คะแนนประเมินการรับรู้พลังอำนาจของมารดา

ตารางที่ 3.3

คะแนนประเมินการรับรู้พลังอำนาจมารดาก่อนและหลังใช้แนวปฏิบัติทางการพยาบาล (CNPG)

กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนการรับรู้พลังอำนาจมารดา		
	ก่อนเข้าร่วม	สิ้นสุดการใช้ CNPG	หลังใช้ CNPG 2 สัปดาห์
มารดา รายที่ 1	70	80	85
มารดา รายที่ 2	54	72	80

จากตารางการเปรียบเทียบคะแนนการรับรู้พลังอำนาจมารดา พบว่าก่อนการใช้แนวปฏิบัติทางการพยาบาลเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจมารดา มารดาท่านแรกมีคะแนนการรับรู้พลังอำนาจมารดาในระดับปานกลาง มารดาคนที่ 2 มีค่าคะแนนการรับรู้พลังอำนาจในระดับต่ำ ภายหลังการใช้แนวปฏิบัติทางการพยาบาล มารดาทั้งสองรายมีระดับคะแนนการรับรู้พลังอำนาจเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับสูงและระดับปานกลาง ตามลำดับและติดตามประเมินภายหลังสิ้นสุดการใช้แนวปฏิบัติทางการพยาบาล 2 สัปดาห์ มารดาทั้งสองราย มีคะแนนการรับรู้พลังอำนาจในระดับสูง

1.3 คะแนนการประเมินพฤติกรรมการดูแลทารกของมารดาหลังใช้แนวปฏิบัติทางการพยาบาล(CNPG)

ตารางที่ 3.4

คะแนนประเมินการรับรู้พลังอำนาจมารดาก่อนและหลังการเข้าโปรแกรม

กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนพฤติกรรมการดูแล		
	ก่อนใช้	สิ้นสุดการใช้ CNPG	หลังใช้ CNPG 2 สัปดาห์
มารดาคนที่ 1	35	65	85
มารดาคนที่ 2	32	70	82

จากตารางการเปรียบเทียบคะแนนการรับรู้พลังอำนาจมารดา พบว่าก่อนใช้แนวปฏิบัติทางการพยาบาลเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจมารดา มารดาทั้ง 2 รายมีคะแนนพฤติกรรมการดูแลของมารดาในระดับต่ำภายหลังการใช้แนวปฏิบัติทางการพยาบาลมารดาทั้งสองรายมีระดับคะแนนพฤติกรรมการดูแลเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง และติดตามประเมินภายหลังสิ้นสุดการใช้แนวปฏิบัติทางการพยาบาล 2 สัปดาห์ มารดาทั้งสองราย มีคะแนนพฤติกรรมการดูแลในระดับสูง

1.4 อภิปรายผลการประเมินรายการนี้
มารดา รายที่ 1 ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ผลการประเมิน
สัปดาห์ที่ 1 ขั้นตอนที่ 1 ค้นหาสภาพการณ์จริงของมารดา วัตถุประสงค์ 1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพ 2. เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 3. มารดารับรู้สถานการณ์ตามความเป็นจริง 4. ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดด้วยตนเอง ดำเนินกิจกรรม ใช้เวลา 2 วัน ดังนี้ กิจกรรมวันที่ 1 - การสร้างสัมพันธภาพ/ - ประเมินการรับรู้พลังอำนาจมารดา - การประเมินพฤติกรรมดูแล เครื่องมือที่ใช้ โดยใช้แบบประเมินการรับรู้พลังอำนาจการและประเมินพฤติกรรมดูแลของมารดา	จากแบบประเมินการรับรู้พลังอำนาจมารดา พบว่ามารดามีการรับรู้พลังอำนาจในระดับปานกลาง มีคะแนนการรับรู้พลังอำนาจมารดาเท่ากับ 70 คะแนน การรับรู้พลังอำนาจของมารดาในระดับสูง ได้แก่ - ด้านความหวัง ความตั้งใจที่จะดูแลบุตรอย่างดีที่สุด มารดามีที่ปรึกษา มีความมั่นใจ แหล่งที่หาความรู้และสถานที่ช่วยเหลือ การรับรู้พลังอำนาจของมารดาในระดับต่ำ ได้แก่ - ด้านการประเมินอาการทารก วางแผนการดูแลภาวะการดูแล สามารถตอบสนองความต้องการของบุตรของท่านได้ ส่วนรายด้านอื่นมารดามีการรับรู้พลังอำนาจในระดับปานกลาง

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ผลการประเมิน
กิจกรรม วันที่2 - การสร้างสัมพันธภาพ - ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก - เขียนบันทึกลูกรัก	การประเมินพฤติกรรมการดูแล พบว่า มารดามีพฤติกรรมการดูแลในระดับต่ำ คะแนนพฤติกรรมการดูแลของมารดาได้เท่ากับ 35 ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก 1. การรับรู้เกี่ยวกับการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด มารดาคิดว่าการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดเหมือนกับทารกครบกำหนด ตนเองเคยเลี้ยงหลานมาแต่คงต้องมีความยากกว่า เขาเล็กเหลือเกิน ต้องขึ้นอยู่กับหมออย่างเดียวเราก็คอยดู แม่เองก็ทำอะไรให้ลูกก็ไม่ได้ ดังที่กล่าวว่า “ ตอนนี้อยู่ไม่ได้ทำอะไรให้ลูกเลย ไม่กล้าจับ กลัวเขาเชื้อโรคเข้าไปติด ขนาดพยาบาลให้จับหลายครั้งยังไม่กล้า เป็นเรื่องที่ยากมาก ยิ่งตอนนั้นเขาร้องและดิ้นมากกว่าเดิม หมอบอกปอดแข็งแรงมากขึ้นเราก็อึ้งใจนะแต่เขายังดิ้นเรายังไม่กล้า ตกใจ กลัวลูก ” 2. ปัญหาและอุปสรรคที่มารดาเผชิญอยู่ คือ ไม่กล้า ไม่มั่นใจในตัวเอง มารดาไม่เข้าใจว่าทารกมีพฤติกรรมลักษณะนี้ทารกต้องการอะไร มาทุกครั้งมีพฤติกรรมไม่เหมือนกัน มารดาตอบสนองไม่ถูก จึงคิดว่าการเฝ้าดูอย่างเดียวดีแล้วสำหรับทารก ดังคำกล่าวที่ว่า “ ไม่รู้ว่าจะทำให้ลูกหยุดร้องได้อย่างไร พยาบาลอุ้มก็เจ็บ เราอุ้มยิ่งร้อง ดูอย่างเดียวดีกว่า ” 3. ความต้องการของมารดา คือ ต้องการอุ้มทารก อยากทำให้ได้

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ผลการประเมิน
สัปดาห์ที่ 2 ขั้นตอนที่2 สะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ วัตถุประสงค์ 1. มารดาสะท้อนคิดถึงปัญหาเกี่ยวกับการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด 2. มองเห็นปัญหา เรียงลำดับความสำคัญของปัญหา วิเคราะห์ปัญหา ระบุปัญหา สาเหตุและแนวทางการแก้ปัญหา 3. พิจารณาเลือกทางเลือก กิจกรรม 1. การสังเกตพฤติกรรมมารดาดูแลของมารดาในขณะที่เข้าเยี่ยมบุตร 2. สะท้อนข้อความในบันทึกลูกรัก 3. ให้มารดาได้อ่านข้อความและบันทึกของมารดาที่ประสบความสำเร็จในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดที่เคยเข้ารับการรักษาในห้องNICUมาก่อน และแสดงความคิดเห็นจากเหตุการณ์นั้น 4. ผู้ศึกษาและมารดาช่วยกันสรุปเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา วิเคราะห์ปัญหา ระบุปัญหา สาเหตุและแนวทางการแก้ปัญหา 5. แจกคู่มือการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดให้มารดาได้ศึกษาข้อมูล	บันทึกลูกรัก มีเนื้อหาดังนี้ ข้อความที่เขียนบอกความรู้สึกของมารดาในการมีความหวังในการรอดชีวิต มารดาทำได้ทุกอย่างที่จะให้ทารกหายป่วย โดยจากสภาพการเจ็บป่วยและรูปร่างบอบบาง ท่าทางที่เข้าใจยากไม่เหมือนกับเคยเลี้ยงทารกมาก่อนทำให้มารดากลับ ไม่มั่นใจฝากความหวังไว้กับหมอและพยาบาลหมดทุกอย่าง การดูแลทารกเป็นเรื่องยากลำบากกว่าทุกครั้งที่ผ่านมา ทุกครั้งที่ทารกตื่นและร้อง เสียงร้องเตือนของเครื่องวัดออกซิเจนที่ผิวหนังทำให้มารดากลับ ตกใจ ให้การดูแลลูกลูกไม่ได้ ไม่มั่นใจในตัวเอง แม่ต้องการหาความรู้มาดูแลบุตรมากกว่านี้และมีคนช่วยสอนแม่ แม่คงทำได้แม่จะพยายามเพื่อลูก มารดาไม่ต้องการให้ทารกแย่เพราะตอนที่ผ่านมาก็ไม่กล้าทำอะไรให้ลูก

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ผลการประเมิน
	การสะท้อนคิดจากตัวอย่างมารดาที่ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงทารกคลอดก่อนกำหนด มารดาารู้สึกถึงความมั่นใจในความสามารถของตนที่เกิดได้จากการมีส่วนร่วมในการดูแลบ่อยครั้ง การแสวงหาความรู้และที่ปรึกษาช่วยเหลือ จากคำกล่าวที่ว่า “ รู้สึกว่ามารดาท่านนั้นกำลังบอกให้เรามีความมั่นใจ ให้ลงมือทำบ่อยๆ มีที่ปรึกษาไม่ต้องกลัวอะไร เราคิดมากไปเอง ว่ามันยาก รู้สึกว่าเห็นเขาทำได้ เราต้องทำได้ ” หลังทำกิจกรรม มารดาสามารถรับรู้ว่าคุณเองเกิดความไม่มั่นใจในความสามารถของตน ไม่กล้าให้การดูแลทารก ถึงแม้ตนเองจะต้องการอุ้มบุตรมากก็ตาม - มารดาเห็นว่าการอุ้มทารกเป็นวิธีที่ตนเองต้องการ และจะทำให้มารดาเกิดความมั่นใจในการดูแลมากขึ้น โดยขอให้พยาบาลอยู่เคียงข้างและต้องการความรู้ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด
สัปดาห์ที่3 ขั้นตอนที่3.การตัดสินใจเลือกวิธีการที่เหมาะสม วัตถุประสงค์ 1.มารดามีส่วนร่วมกันในการดูแล 2.มารดาตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเองในการดูแลทารก 3..มารดาเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ได้เกิดความรู้สึกมีคุณค่า และจัดการปัญหาด้วยตนเอง แลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยการสอน	

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ผลการประเมิน
กิจกรรม วันที่1. ให้ความรู้และสาธิต และให้มารดา มีส่วนร่วมการดูแล และแลกเปลี่ยน ความรู้และความคิดเห็น ใช้เวลา 1-2 ชั่วโมง (ช่วงเวลาการเยี่ยมบุตร)โดยใช้ การอุ้มท่าแครงการู เนื่องจากงานวิจัย ของกุลลดา เปรมจิตร (2547) สอดคล้อง กับการศึกษาของ Marry Price & Martin Johnson (2005) เรื่องผลของการใช้ Skin-to-skin Contact เป็นการสร้าง พลังอำนาจเกิดขึ้นในมารดาทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติใหม่ให้ เกิดขึ้นได้ สอดแทรกสอนการดูแลเรื่องการ ควบคุมอุณหภูมิกายและสังเกตอาการ เปลี่ยนแปลงเมื่อมีอุณหภูมิกายต่ำและ สูงพร้อมกับแนวทางการดูแล รักษาพยาบาล - ให้มารดาสะท้อนสิ่งที่ได้ โดย การพูดคุยกับผู้ดำเนินโครงการและจด บันทึกรายชื่อในสมุดลูกรัก และมารดา เลือกรูปการปฏิบัติที่จะทำให้ทารกในวัน นัดหมายครั้งหน้า กิจกรรมวันที่ 2 ผู้ศึกษาเสนอทางเลือกให้มารดา เรียนรู้นอกเหนือจากการอุ้ม เช่นการ นวด การอาบน้ำทารก เปิกเพลงบรรเลง	มารดากล่าวว่า “เป็นครั้งแรกตั้งแต่ลูกป่วยมาได้มี โอกาสใกล้ชิดกันแบบนี้ รู้สึกตื่นเต้นมากเลย คุณ พยาบาลบอกตอนแรกก็อยากลองทำดูและมีคุณ พยาบาลอยู่ใกล้ๆ รู้สึกมั่นใจ รู้สึกว่ากล้ามากขึ้น ลูก เขาคงชอบมากเขานิ่งเลยหยุดดื่มน ได้ยินการเต้นของ หัวใจของลูกด้วยคะ” มารดาสนใจต้องการรู้ว่าทารกจะสามารถเกิด อุณหภูมิกายต่ำได้ไหม ผู้ดำเนินสอดแทรกการสอนเรื่อง การควบคุมอุณหภูมิกาย และสังเกตอาการเปลี่ยนแปลง มีอุณหภูมิกายต่ำและสูงพร้อมกับแนวทางการดูแล รักษาพยาบาล มารดาเข้าใจพร้อมกับบันทึกข้อมูลใน สมุดลูกรัก สิ้นสุดกิจกรรม มารดาประเมินปัญหาของตน และแนวทางแก้ไข พร้อมกับการค้นหาปัญหาการดูแล แนวทางแก้ไข มารดากล่าวว่า “ ปัญหาของตนคือไม่มีความ มั่นใจ มัวแต่กลัวทำให้ไม่ได้อุ้ม พอทำแล้วรู้สึกดีมาก เราทำได้ ลูกอาจต้องการอุ้มมานานแล้วไม่มีใครอุ้ม เรา เองยังไม่ทำเลยเสียเวลาเวลา ” ถ้ารู้วิธีที่ถูกต้องมารดาเชื่อมั่นว่าจะสามารถ ทำให้กับลูกได้ มารดาต้องการเรียนรู้เรื่องการสังเกต อาการเปลี่ยนแปลงของการหายใจ ในวันนัดหมายครั้ง ต่อไป ประเมินผลในวันที่2 มารดาให้ความสนใจในสิ่งที่พยาบาลบอกให้เป็น แนวทางเลือกว่า ตัดสินใจต้องการอุ้มบ่อยนมลูกก่อน ต้องการให้พยาบาลให้ความรู้ว่าจะสิ่งที่แนะนำทำให้ทารกดี

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ผลการประเมิน
ผู้ศึกษาคอยอยู่เคียงข้างและให้กำลังใจ - ให้มารดามีส่วนร่วม โดยนำ Intervention จากงานวิจัยของ Michele Schroeder., et al.2006 1. ชำระเปลี่ยนผ้าอ้อมเมื่อเปียกขึ้น 2. วัดอุณหภูมิ 3. ดูแลทำความสะอาดทวาร 4. สังเกตอาการเจ็บป่วยของบุตร - การสอนเรื่อง การหายใจปกติ การสังเกตอาการเปลี่ยนแปลง และการดูแลเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นต้น ตามแนวปฏิบัติของวิจัยเรื่อง กมลเนตร ใฝ่ชำนาญ 2546 - โดยเสริมแรงทางบวก กิจกรรมวันที่3 ดำเนินกิจกรรมตามการตัดสินใจเลือกของมารดา เช่นเดียวกับกิจกรรมวันที่ 2 โดยสอนสาธิต ร่วมกันปฏิบัติซ้ำเพื่อให้เกิดพัฒนาทักษะ กิจกรรมวันที่ 4 ดำเนินกิจกรรมเหมือนเมื่อวาน สอนเพิ่มเติมเรื่องการทำความสะดวกสบายร่างกายชำระ - ให้มารดาประเมินการดูแลของตน	อย่างไร จึงตัดสินใจเลือกเรียนรู้ในขณะการอุ้ม มารดากล่าวว่า “ รู้สึกว่าตนเองอุ้มดีขึ้นมั่นใจ ว่าตนเองทำได้ เหมือนเขามีความสุขจากการอุ้มของเรา เราก็อยากเรียนรู้ต่อว่าทำอะไรให้ลูกดีขึ้นบ้าง ” ประเมินผลวันที่3 มารดาได้ขอดูแลชำระเปลี่ยนผ้าอ้อมให้ทารก ก่อนนำทารกมาอุ้มป้อนนม สามารถทำการดูแลด้วยตนเองได้ คิดที่จะทำกิจกรรมซ้ำเพื่อให้เกิดความชำนาญ โดยคิดที่จะปฏิบัติกิจกรรมเดิมในวันนัดหมายครั้งต่อไป ประเมินผลวันที่4 มารดาสามารถให้การดูแลทารก โดยแสดงความต้องการต่อพยาบาลเจ้าของผู้ป่วย ขอช่วยชำระเปลี่ยนผ้าอ้อมและอุ้มทารกให้นมบุตร

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ผลการประเมิน
สัปดาห์ที่ 3 ขั้นตอนที่4 การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติ วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเกิดการคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ 2. มารดาของทารกมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน 3. มีเครือข่ายของมารดาที่มีทารกคลอดก่อนกำหนด กิจกรรม 1. มารดาแต่ละท่านได้รู้จักกัน เพื่อสร้างเครือข่ายมารดาที่มีทารกคลอดก่อนกำหนด และแลกเปลี่ยนแนวทางการดูแล ช่วยเหลือกันและกัน เป็นแบบอย่างให้กันและกัน 2. ให้มารดาประเมินการดูแล 3. ผู้ศึกษาใช้แรงเสริมทางบวก โดยกล่าวคำพูดที่ยกย่องชื่นชมในความสามารถของแต่ละราย	สรุปขั้นตอนนี้มารดาเห็นความสำคัญของการอุ้มทารกที่มารดาเลือกปฏิบัติและเกิดการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพเกิดการเรียนรู้และสนใจในสิ่งที่สอนทุกเรื่อง มีการจดบันทึกข้อมูลและมารดาได้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากวารสาร โดยมารดาได้ซักถามและมาปรึกษาว่าวารสารมีความน่าสนใจในระดับใด พร้อมทั้งกล้าใช้สิทธิในการต่อรองที่มสุขภาพขอดำรงการอุ้มให้คงอยู่ ผลการประเมิน 1. จากแบบประเมินการรับรู้พลังอำนาจมารดา มารดามีคะแนนเพิ่มขึ้น 80 คะแนน 2. คะแนนจากการใช้แบบประเมินพฤติกรรมการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด มีระดับคะแนนเพิ่มขึ้นในระดับสูง คือ 65 คะแนน 3. มารดาให้ข้อมูลและแนะนำมารดาท่านอื่นได้ มารดาเล่าให้ผู้ดำเนินโครงการฟังว่า “ ในขณะที่รอเยี่ยมบุตรมารดาได้แลกเปลี่ยนกับมารดาท่านอื่นในเรื่องการทำความสะดวกชำระเปลี่ยนผ้าอ้อม การควบคุมอุณหภูมิทารก และการสังเกตอาการผิดปกติของการหายใจ ”

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ประเมินผล
4. ให้มารดาตอบแบบประเมินผล การรับรู้พลังอำนาจ/แบบประเมิน พฤติกรรมการดูแลทารกของตนเอง 5. เขียนบันทึกข้อความมารดาที่มี ทารกคลอดก่อนกำหนดที่ได้รับการ ประเมินพลังอำนาจมากที่สุด เพื่อเป็น ต้นแบบให้มารดาท่านอื่นๆได้เป็น แบบอย่าง ให้กับหน่วยงานในNICU 6. ให้มารดามีส่วนร่วมกับทีม สุขภาพในการดูแลทารก ติดตามประเมินผลหลังโปรแกรม สิ้นสุด 2 สัปดาห์ วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเกิดการคงไว้ซึ่งการปฏิบัติ ที่มีประสิทธิภาพ 2. เพื่อติดตามประเมิน ค้นหา ปัญหา และการแก้ไขปัญหาของมารดา 3. เพื่อติดตามประเมินมารดา เป็นส่วนหนึ่งของทีมสุขภาพและเป็น ตัวอย่างให้มารดาท่านอื่นได้ กิจกรรม 1. ให้มารดาประเมินการดูแลของตนเอง โดยการสนทนาแลกเปลี่ยนระหว่างผู้ ศึกษาและมารดา 2. ผู้ศึกษาให้มารดาเขียนบันทึกทุกครั้ง หลังการมาเยี่ยมทารกและผู้ศึกษาขอ	4. มารดาเป็นส่วนหนึ่งของทีมสุขภาพใน ช่วงเวลาเยี่ยมมารดาสามารถอุ้มให้นมทารกได้ ทำความ สะอาดร่างกายทารกได้ ผลการประเมิน 1. จากแบบประเมินการรับรู้พลังอำนาจมารดา มารดามี คะแนนเพิ่มขึ้น 85 คะแนน 2. คะแนนจากการใช้แบบประเมินพฤติกรรมการดูแล ทารกคลอดก่อนกำหนด มีระดับคะแนนเพิ่มขึ้นใน ระดับสูง คือ 85 คะแนน

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ประเมินผล
อ่านข้อมูลและช่วยสะท้อนปัญหา 3. ให้ทีมสุขภาพได้มีส่วนร่วม	บันทึกข้อความลงในสมุดประสบการณ์ต้นแบบ ดังมีใจความว่า ฝากข้อคิดให้คุณพ่อ คุณแม่ท่านอื่นที่ไม่เคยมีประสบการณ์การมีทารกคลอดก่อนกำหนดมาก่อน ว่า การที่เด็กอยู่ในห้องNICU นั้น เด็กทุกคนอยู่ในช่วงวิกฤต คุณแม่มือใหม่อย่างกังวลใจมาก สามารถสัมผัสลูกด้วยมือได้ ด้วยการพูดคุย เด็กสามารถรู้ได้ว่าเป็นพ่อแม่เขา เพราะรับรู้ตั้งแต่อยู่ในครรภ์ คุณแม่ควรพูดคุยกับเขา สม่ำเสมอ มาเยี่ยมให้บ่อยครั้ง สัมผัสที่มือ แก้ม ร้องเพลงให้ฟัง ไม่ต้องกลัวเขาเจ็บ ไม่ต้องดูดยาอย่างเดียว ให้ขอแพทย์พยาบาลถ้ามารดาต้องการอุ้ม ถ้าแพทย์พยาบาลเห็นสมควรเราจะอุ้มได้ เด็กจะได้รับไออุ่นจากอ้อมกอดของแม่ได้ - สิ่งที่มาตราต้องการในขณะนี้ คือ ความรู้เรื่องของการเจริญเติบโตกับตัวน้อง รู้สึกเป็นกังวล พยาบาลหาความรู้จากหนังสือ เพื่อนๆที่ได้แลกเปลี่ยนความรู้กัน 3. มาตราประเมินการดูแล ดังนี้ มารดากล่าวถึง “การปฏิบัติของตนว่า รู้สึกต้องการดูแลที่ผ่านมาระหว่างที่เราสามารถทำให้ลูกได้และดีกว่าการที่พยาบาลทำให้ด้วยในบางครั้งและบางเรื่องใช้เวลาอยู่กับลูกในเวลาเข้าเยี่ยมให้มากที่สุด สิ่งที่สามารถทำให้ลูกได้จะไม่คอยพยาบาลจะทำไปเลย

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ประเมินผล
ประเมินการดูแลของมารดา 4.จัดทำสมุดบันทึกประสบการณ์ของมารดาตัวอย่างที่ผ่านการเข้าร่วมโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ โดยให้มารดาเขียนมุมมองต่างๆ ข้อคิด ตลอดจนคำแนะนำเพื่อให้มารดาท่านอื่นๆได้อ่านต่อไป 5.ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก 6.ให้มารดาปฏิบัติกรดูแลด้วยตนเอง 7.ตอบแบบประเมินการรับรู้พลังอำนาจและแบบประเมินพฤติกรรม	เข้าได้ 2 สรอบคือ 14 .00 17.00 น. แล้วค่ะ " - รู้สึกว่าภูมิใจในตนเองที่สามารถให้คำแนะนำมารดาท่านอื่นๆได้เมื่อมีการเข้ากลุ่มเลี้ยงบุตรน้ำนมมารดา ทารกคลอดก่อนกำหนดมีข้อจำกัดที่ให้นมมารดาอย่างเดียวอาจทำให้น้ำหนักตัวขึ้นช้า มารดาเป็นผู้ที่ไปขอแพทย์เพื่อให้ทารกได้ดื่มนมตนเอง มารดากล่าวว่า " ดิฉันจะคอยถามแพทย์ทุกครั้งเมื่อไหร่จึงจะดื่มนมเองได้ จากดูจากเต้านมหรือขวิดก็ได้ เรารู้ว่าลูกเราต้องการอะไร เขาต้องการดื่มนมเขาจะร้องทุกครั้ง เราจึงไปเรียกร้องสิทธิความเป็นมารดาลูก ลูกดื่มนมเราดิฉันรู้สึกดีใจมากและจะคอยพูดคุยกับเขา จับมือทารกขึ้นมาโอบกอดเต้านม วันหลังๆรู้สึกว่าเขาเอามือมาจับได้เอง พยายามกระตุ้นพัฒนาการให้เขาจะคะ " มารดากล่าวว่า " ถ้าเขากลุ่มนมแม่ที่ทางตึกจัด ดิฉันคอยให้กำลังใจคนแม่ท่านที่มีทารกคลอดก่อนกำหนดเหมือนกัน คอยช่วยเหลือ รู้สึกภูมิใจที่ตนเองแนะนำคนอื่นได้"

มารดา รายที่ 2

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ผลการประเมิน
สัปดาห์ที่ 1 ขั้นตอนที่ 1 ค้นหาสภาพการณ์จริงของมารดา วัตถุประสงค์ 1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพ 2. เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 3. มารดารับรู้สถานการณ์ตามความเป็นจริง 4. ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดด้วยตนเอง	
ดำเนินกิจกรรม ใช้เวลา 2 วัน ดังนี้ กิจกรรมวันที่ 1 - การสร้างสัมพันธภาพ/ - ประเมินการรับรู้พลังอำนาจมารดา - ประเมินพฤติกรรม โดยใช้แบบประเมินการรับรู้พลังอำนาจ แบบประเมินพฤติกรรมมารดา กิจกรรม วันที่ 2 - การสร้างสัมพันธภาพ - ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกและ - เขียนบันทึกถ้อยรัก	จากแบบประเมินพฤติกรรมมารดา พบว่ามารดามีพฤติกรรมมารดาในระดับต่ำ โดยได้คะแนนประเมินเท่ากับ 35 คะแนน จากแบบประเมินการรับรู้พลังอำนาจมารดา พบว่ามารดามีการรับรู้พลังอำนาจต่ำ มีคะแนนการรับรู้พลังอำนาจมารดาเท่ากับ 54 คะแนน - คะแนนรายชื่อที่มารดาให้คะแนนมากที่สุด ด้านความหวัง ความตั้งใจที่จะดูแลบุตรอย่างดีที่สุด มารดามีที่ปรึกษา มีแหล่งที่หาความรู้และสถานที่ช่วยเหลือ - ส่วนรายชื่อที่มีคะแนนน้อยได้แก่ การรับรู้การเปลี่ยนแปลง พลังที่จะดูแลทารก และความเชื่อมั่นในความสามารถของตน

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ผลการประเมิน
	จากการสัมภาษณ์เชิงลึก 1. ความรู้สึกของการที่มีทารกคลอดก่อนกำหนด มารดากล่าวว่า “ ครั้งแรกที่เห็นทารกรู้สึกตกใจ ตัวเล็กมาก กลัวเขาไม่รอดชีวิต กลัว กังวลตลอดเวลา ตอนนี้น้หมอบอกว่าเขาดีขึ้นแล้วค่ะ เราว่าลูกเราเล็ก แล้วลูกคนอื่นเล็กกว่าลูกดีขึ้นทำให้มีความหวังความตั้งใจที่จะดูแลเขา แต่เรารู้สึกว่าตอบสนองไม่ถูก ลูกเข้าใจยาก ต้องใช้ความพยายาม ” 2. การดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด มารดา รู้สึกเป็นเรื่องที่ยากลำบากมาก เนื่องจากมารดาไม่มีข้อมูลการทารกคลอดก่อนกำหนดและประสบการณ์ตรงในการเลี้ยง ตลอดจนพฤติกรรมของทารก ดังคำกล่าวว่า “ ดิฉันคิดว่าเป็นเรื่องที่ยากลำบาก ไม่เคยเลี้ยงลูกมาก่อน กลัว เขาแย่ บอกตรงๆ ดิฉันกลัวลูกมาก กังวลง่าย ” 3. ความต้องการ มารดา ยังไม่มีความต้องการอะไรเพิ่ม
สัปดาห์ที่ 2 ขั้นตอนที่ 2 สะท้อนคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ วัตถุประสงค์ 1. มารดาสะท้อนคิดถึงปัญหาเกี่ยวกับการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด 2. มองเห็นปัญหา เรียงลำดับความสำคัญของปัญหา วิเคราะห์ปัญหา ระบุปัญหา สาเหตุและแนวทางการแก้ปัญหา	

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ผลการประเมิน
3. พิจารณาเลือกหาทางเลือก กิจกรรม 1. การสังเกตพฤติกรรมการดูแลของมารดาในขณะที่เข้าเยี่ยมบุตร 2. สะท้อนข้อความในบันทึกลูกรัก 3. ให้มารดาได้อ่านข้อความและบันทึกของมารดาที่ประสบความสำเร็จในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดที่เคยเข้ารับการรักษาในห้อง NICU มาก่อน และแสดงความคิดเห็นจากเหตุการณ์นั้น 4. ผู้ศึกษาและมารดาสรุปร่วมกันสรุปรเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา วิเคราะห์ปัญหา ระบุปัญหา สาเหตุและแนวทางการแก้ปัญหา 5. แจกคู่มือการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดให้มารดาได้ศึกษาข้อมูล	ข้อมูลจากการเขียนบันทึก สรุปได้ว่ามารดากังวลและกลัวทารกมีอันตรายเกิดขึ้น เนื่องจากทารกมีพฤติกรรมกรรือร้องบ่อยและเสียงดัง ทำให้มีผลต่อน้ำหนักตัว มารดาไม่รู้ว่าจะตอบสนองต่อพฤติกรรมต่างๆ เหล่านั้นได้อย่างไร ไม่ได้รับข้อมูล และเห็นพยาบาลเขาทำได้ตนเองทำให้ได้จึงทำให้คุณค่าของตนลดลง ดังข้อความที่มารดาเขียนว่า แม่ตกใจกลัวหนูมากเลยนะหนูไม่รู้หนูจะร้องทำไม สัมผัสก็ไม่เจ็บ น้ำหนักก็ลดลงทุกวัน พยาบาลให้ดูดิฉันหนึ่งหนูเจ็บเลยนะ แม่นี้โง่จริงๆ ไม่รู้จะช่วยอย่างไร " อ่านข้อความและบันทึกของมารดาที่ประสบความสำเร็จในการดูแล มารดาสะท้อนคิดที่ว่ามารดาทำนั้นเก่งและมีความพยายามสูง ตนเองไม่สามารถตอบสนองความต้องการของบุตรได้ ชอบบอกตนเองว่าลำบาก จะพยายามทำให้ได้เหมือนเขา ผู้ศึกษาให้มารดาทดลองสัมผัสทารก มารดาสีหน้ากังวลขึ้น และสะท้อนออกมาด้วยคำพูดที่กล่าวว่า "ทำไมเราไม่กล้าละ อ่านที่มารดาในสมุดมารดาตัวอย่างที่เคยมีประสบการณ์เขียนก็ดูไม่ยากนะ ดิฉันว่าเพราะดิฉันเป็นคนที่ชอบกลัวง่าย กลัวแม้แต่ลูก คิดว่าทำบ่อยครั้งน่าจะทำได้ "

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ผลการประเมิน
สัปดาห์ที่3 ขั้นตอนที่3. การตัดสินใจเลือกวิธีการที่เหมาะสม วัตถุประสงค์ 1.มารดามีส่วนร่วมกันในการดูแลทารก 2.มารดาตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเองในการดูแลทารก 3..มารดาเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ได้เกิดความรู้สึกมีคุณค่า และจัดการปัญหาด้วยตนเอง แลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยการสอน กิจกรรม วันที่1. ให้ความรู้และสาธิต และให้มารดามีส่วนร่วมการดูแล และแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็น ใช้เวลา 1-2 ชั่วโมง (ช่วงเวลาการเยี่ยมบุตร)โดยใช้การอุ้มท่าแกงการู เนื่องจากงานวิจัยของกุลลดา เปรมจิตร(2541) สอดคล้องกับการศึกษาของ Marry Price & Martin Johnson (2005) เรื่องผลของการใช้ Skin-to-skin Contact เป็นการสร้างพลังอำนาจเกิดขึ้นในมารดาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติใหม่ให้เกิดขึ้นได้ สอดแทรกสอนการดูแลเรื่องการควบคุมอุณหภูมิกายและสังเกตอาการเปลี่ยนแปลงเมื่อมีอุณหภูมิกายต่ำและสูง พร้อมกับแนวทางการดูแลรักษาพยาบาล	ผู้ศึกษาให้มารดาสัมผัสทารกและช่วยให้มารดาได้อุ้มทารกพร้อมกับให้มารดาจดจำความรู้สึกนี้ไว้ และเขียนลงบันทึกของตนว่าปัญหาและอุปสรรคพร้อมกับการนัดหมายกิจกรรมที่ทำในสัปดาห์ต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ผลการประเมิน
- ให้มารดาสะท้อนสิ่งที่ได้ โดยการพูดคุยกับผู้ดำเนินโครงการและจดบันทึกข้อมูลในสมุดลูกรัก และมารดาเลือกวิธีการปฏิบัติที่จะทำให้ทารกในวันพรุ่งนี้ กิจกรรมวันที่ 2 ผู้ศึกษาเสนอทางเลือกให้มารดาเรียนรู้นอกเหนือจากการอุ้ม เช่นการนวด การอาบน้ำทารก เปิกเพลงบรรเลง ผู้ศึกษาคอยอยู่เคียงข้างและให้กำลังใจ - ให้มารดามีส่วนร่วม โดยนำ Intervention จากงานวิจัยของ Michele Schroeder., et al.2006 1. Changing the diaper 2. วัดอุณหภูมิ (temperature taking) 3. ดูแลทำความสะอาดทารก (dressing the infant) 4. สังเกตอาการเจ็บป่วยของบุตร กิจกรรมวันที่3 ดำเนินกิจกรรมตามการตัดสินใจเลือกของมารดาเช่นเดียวกับกิจกรรมวันที่ 2 โดยสอน สาธิต ร่วมกันปฏิบัติซ้ำเพื่อให้เกิดพัฒนาทักษะ - การสอนเรื่อง การหายใจปกติ การสังเกตอาการเปลี่ยนแปลง และการดูแลเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นต้น ตามแนวปฏิบัติของวิจัยเรื่อง	มารดาารู้สึกว่ามารดามีความพร้อมมากกว่าเมื่อวานจึงขออุ้มบุตร ผู้ศึกษาให้วิธีการอุ้มในรูปแบบต่างๆและให้มารดาทดลองปฏิบัติในวิธีที่ตนเองเลือก - มารดาเลือกวิธีการอุ้มแบบมีผ้าห่อตัวทารกไว้รู้สึกมั่นใจว่าบุตรไม่พลัดตกและทารกไม่มีภาวะอุณหภูมิต่ำ พร้อมกับให้คิดที่จะเพิ่มพูนความรู้เรื่อง มารดาฝึกวัดปรอท ดูแลชำระเปลี่ยนผ้าอ้อม

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ผลการประเมิน
กมลเนตร ใฝ่ซำนาญ2546 - โดยใช้แรงเสริมเชิงทางบวก ได้แก่คำชมเชย ให้กำลังใจ เป็นต้น กิจกรรมวันที่ 4 ดำเนินกิจกรรมตามมารดาเลือก - ให้มารดาประเมินการดูแลของตน สัปดาห์ที่ 3 ขั้นตอนที่4 การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติ วัตถุประสงค์ 1.เพื่อเกิดการคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ	ผู้ศึกษากระตุ้นด้วยคำชมเชย สอดแทรกความรู้ให้มารดาเลือกเรียนรู้ตามความสนใจ สะท้อนการปฏิบัติของตน เห็นว่าตนเองมั่นใจมากกว่าเมื่อวาน เริ่มสนใจต้องการอุม่ท่าแงการูและทดลองทำ มารดารู้สึกได้ว่าการอุม่ท่าแงการู ทำให้แบบสนิทที่ผิวหนัง ทารกอบอุ้นได้และสามารถประเมินการหายใจที่ได้เรียนรู้จากผู้ศึกษา โดยกล่าวว่า “ คุณพยาบาลฉันรู้สึกถึงการหายใจของลูก ที่เคยรู้และคิดว่าแผ่วเบาจนมองไม่ออกว่าเขาหายใจอยู่หรือเปล่า อุม่แบบนี้ก็ดีเหมือนกันนะคะเขาก็ปลอดภัยดีเหมือนกัน รู้สึกว่าที่คุณพยาบาลสอนการหายใจ ดีฉันว่าฉันพอทำได้คะ ร้องเพลงให้ทารกฟังไปด้วยเลยนะคะ ” เมื่อมารดาสนใจเรื่องการประเมินอาการหายใจ ผู้ศึกษาให้ข้อมูลพร้อมทดลองสังเกต ผลกิจกรรมวันที่4 มารดาต้องการปฏิบัติการดูแลซ้ำเพื่อให้เกิดความชำนาญมากขึ้น และสนใจในสิ่งที่ผู้ศึกษาให้คู่มือการกระตุ้นพัฒนาการและกระตุ้นหรือร้นในการฝึกการกระตุ้นพัฒนาการ

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ผลการประเมิน
2.มารดาของทารกมีความเชื่อมั่น ในความสามารถของตน 3.มีเครือข่ายของมารดาที่มีทารก คลอดก่อนกำหนด กิจกรรม 1.มารดาแต่ละท่านได้รู้จักกัน เพื่อสร้างเครือข่ายมารดาที่มีทารกคลอด ก่อนกำหนด และแลกเปลี่ยนแนวทางการ ดูแล ช่วยเหลือกันและกัน เป็นแบบอย่าง ให้กันและกัน 2.ให้มารดาประเมินการดูแล 3.ผู้ศึกษายกย่องชื่นชมใน ความสามารถของแต่ละคน 4.ให้มารดาตอบแบบประเมินผล การรับรู้พลังอำนาจ/แบบประเมิน พฤติกรรมการดูแลทารกของตนเอง ติดตามประเมินผลหลังโปรแกรม สิ้นสุด 2 สัปดาห์ วัตถุประสงค์ 1.เพื่อเกิดการคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่ มีประสิทธิภาพ 2. เพื่อติดตามประเมิน ค้นหา ปัญหา และการแก้ไขปัญหามารดา 3.เพื่อติดตามประเมินมารดาเป็น ส่วนหนึ่งของทีมสุขภาพและเป็นตัวอย่าง ให้มารดาท่านอื่นได้	ผลการประเมิน 1.จากแบบประเมินการรับรู้พลังอำนาจมารดา มารดามีคะแนนเพิ่มขึ้น 72 คะแนน 2. คะแนนจากการใช้แบบประเมินพฤติกรรมการ ดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด มีระดับคะแนนเพิ่มขึ้นใน ระดับสูง คือ 70 คะแนน 3.มารดาให้ข้อมูลและแนะนำมารดาท่านอื่นได้ มารดาเล่าให้ผู้ดำเนินโครงการฟังว่า “ ในการเข้ากลุ่ม การป้อนนม เปลี่ยนผ้าอ้อมได้ ”

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ผลการประเมิน
กิจกรรม 1.ให้มารดาประเมินการดูแลของตนเอง โดยการสนทนาแลกเปลี่ยนระหว่างผู้ศึกษาและมารดา 2.ผู้ศึกษาให้มารดาเขียนบันทึกทุกครั้งหลังการมาเยี่ยมทารกและผู้ศึกษาขออ่านข้อมูลและช่วยสะท้อนปัญหา 3.ให้ทีมสุขภาพได้มีส่วนร่วมประเมินการดูแลของมารดา 4.จัดทำสมุดบันทึกประสบการณ์ของมารดาตัวอย่าง ข้อคิดตลอดจนคำแนะนำเพื่อให้มารดาทำนอื่นๆได้อ่านต่อไป 5. ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก 6. ให้มารดาปฏิบัติให้ดู 7. ตอบแบบประเมินการรับรู้พลัง อำนาจและแบบประเมินพฤติกรรม	ผลการประเมิน 1.จากแบบประเมินการรับรู้พลังอำนาจมารดา มารดามีคะแนนเพิ่มขึ้น 80คะแนน 2.คะแนนจากการใช้แบบประเมินพฤติกรรมการดูแลทารกตลอดก่อนกำหนด มีระดับคะแนนเพิ่มขึ้นในระดับสูง คือ 82 คะแนน 3.มารดาทำการอธิบายให้ผู้ศึกษาดู สังเกตพฤติกรรมของมารดามีทำทางมั่นใจ มารดากล่าวถึงพฤติกรรมของตนว่า รู้สึกว่าแก้ความกลัวลูกได้ ทำอะไรให้ลูกได้แต่ดิฉันต้องขอทำอะไร หลายๆครั้งเพื่อให้เกิดความมั่นใจสามารถแนะนำสามีเราให้ดูแลลูกได้ เขาชมนเราเราก็รู้สึกดีใจและมั่นใจมากขึ้น ”

สรุป

ภายหลังการทดลองใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อการเสริมสร้างพลังอำนาจมารดา ทั้ง 2 ราย ดังต่อไปนี้

1. การรับรู้พลังอำนาจอยู่ในระดับสูง โดยมีระดับคะแนนการรับรู้พลังอำนาจมากกว่า 80 คะแนน
2. พฤติกรรมการดูแลทารกตลอดก่อนกำหนด มีระดับคะแนนเพิ่มขึ้นในระดับสูง โดยมีระดับคะแนนพฤติกรรมดูแลทารกตลอดก่อนกำหนดมากกว่า 80 คะแนน

3. มีการคงไว้ซึ่งการปฏิบัติการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด และเกิดทักษะการดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในเรื่องการทำความสะอาดร่างกายทารก สังเกตอาการเปลี่ยนแปลง การควบคุมอุณหภูมิกาย การประเมินอาการเปลี่ยนแปลง และตอบสนองพฤติกรรมทารกได้

4. มารดาเป็นส่วนหนึ่งของทีมสุขภาพในการดูแลคลอดก่อนกำหนด ขณะมารดาเข้าเยี่ยมทารก

5. มารดาสามารถเป็นต้นแบบ โดยสาธิตและแนะนำการดูแลให้กับมารดาท่านอื่นๆที่มีทารกคลอดก่อนกำหนดได้

ส่วนที่ 2. แนวปฏิบัติทางการพยาบาลเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจ

สถานที่

ตึกทารกแรกเกิดวิกฤต (คัดณรงค์4NICU) โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือมารดาของทารกคลอดก่อนกำหนด ที่เข้ารับการรักษาในตึกNICU โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

โดยมีเกณฑ์การคัดเข้าและคัดออกดังนี้

กำหนดเกณฑ์ด้านมารดา

1. มารดาที่มีทารกคลอดก่อนกำหนดคนแรก
2. สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้
3. มารดาไม่มีภาวะแทรกซ้อนภายหลังการคลอดบุตร
4. สามารถมาเยี่ยมทารกได้บ่อยครั้ง
5. มารดามีการรับรู้พลังอำนาจต่ำ
6. ยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษา

กำหนดเกณฑ์ด้านทารก

1. ทารกคลอดก่อนกำหนดที่มีอายุครรภ์ต่ำกว่า 37 สัปดาห์ โดยทารกได้รับการประเมินอายุครรภ์ด้วย Ballard Score จากแพทย์ผู้รักษา
2. น้ำหนักตัวของทารกต่ำกว่า 2,500 กรัม

3. ทารกไม่มีความพิการแต่กำเนิดอยู่ในขณะรอเลี้ยงโตและไม่มีภาวะแทรกซ้อนรุนแรงของโรค
4. เข้ารับไว้ในการดูแลที่ตึกทารกแรกเกิดวิกฤต(NICU)โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
5. อายุหลังคลอดตั้งแต่ 1 สัปดาห์ขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน แบ่งเป็น 2 ส่วนได้แก่

ส่วนที่1 คือแนวปฏิบัติทางการพยาบาลเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจมารดาที่มีทารกคลอดก่อนกำหนด ประกอบด้วย ดังนี้

- 1.คู่มือสำหรับใช้แนวปฏิบัติทางการพยาบาลเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจมารดาที่มีทารกคลอดก่อนกำหนด
2. คู่มือสำหรับพยาบาลในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด
3. คู่มือสำหรับมารดาในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด
- 4.สมุดบันทึกประสบการณ์ของตัวอย่างมารดาที่ประสบความสำเร็จของการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด

ส่วนที่2 เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1.แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของมารดาและทารกคลอดก่อนกำหนด
2. สมุดบันทึกลูกรัก เป็นสิ่งที่ช่วยถ่ายทอดและทบทวนความรู้สึกของมารดาที่มีทารกคลอดก่อนกำหนด ที่ผู้ศึกษาได้รับรู้และสะท้อนปัญหาให้มารดาได้ทำความเข้าใจตรงกันระหว่างมารดาและผู้ศึกษา
3. แนวการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล โดยใช้ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด มีแนวข้อคำถามที่เกี่ยวกับการดูแล ความรู้สึก ปัญหาอุปสรรคและความต้องการของมารดาที่มีทารกคลอดก่อนกำหนด
- 4.แบบประเมินการรับรู้พลังอำนาจมารดา เป็นเครื่องมือที่ผู้ศึกษาดัดแปลงมาจากการศึกษาการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อการดูแลเด็กปัญญาอ่อนของผู้ดูแลในครอบครัว โรงพยาบาลปทุมธานี ของปริญญาภรณ์ บุญยะสง ปีพ.ศ.2548 พัฒนามาจากแบบประเมินพลังอำนาจ(Psychological empowerment scale) ของ Akey et al.,(2000) มีจำนวนข้อทั้งหมด 20 ข้อประกอบด้วยรายละเอียดของการประเมินรายด้านดังนี้ การรับรู้และเข้าใจปัญหาของตนเอง การรับรู้ศักยภาพของตนเองว่าเป็นผู้มีความชำนาญ มีความหวังและกำลังใจ สามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด รู้จักแหล่งประโยชน์และสามารถใช้ให้

เกิดประโยชน์สูงสุด และเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี ลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า(Rating Scale) 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน

มากที่สุด	คะแนน 5	มารดารับรู้พลังอำนาจในการดูแลมากที่สุด
มาก	คะแนน 4	มารดารับรู้พลังอำนาจในการดูแลมาก
ปานกลาง	คะแนน 3	มารดารับรู้พลังอำนาจในการดูแลปานกลาง
น้อย	คะแนน 2	มารดารับรู้พลังอำนาจในการดูแลน้อย
น้อยที่สุด	คะแนน 1	มารดารับรู้พลังอำนาจในการดูแลน้อยที่สุด

การแปลความหมายข้อมูล

การแปลความหมายข้อมูลให้ถือคะแนนของแต่ละบุคคลมากกว่าหรือเท่ากับ 60คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน เป็นบุคคลที่ได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจและมีพลังที่จะดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด

5. แบบประเมินพฤติกรรมมารดาในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด เป็นเครื่องมือกำกับการศึกษา ใช้ประเมินพฤติกรรมมารดาในการดูแลทารก ที่ผู้ศึกษาดัดแปลงมาจากงานวิจัยเรื่องผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถในการดูแลทารก ร่วมกับการดูแลแบบแคงการดูแลพฤติกรรมมารดาและบุตรของมารดาและการเพิ่มน้ำหนักตัวของทารกคลอดก่อนกำหนดของกุลลดา เปรมจิตร(2547)

โดยกุลลดา เปรมจิตรสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมมารดาและบุตรวัยทารกของMoore (1983) จำนวน 25 ข้อ ซึ่งครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ การดูแลทางด้านร่างกาย การส่งเสริมพัฒนาการ การป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับบุตร

ลักษณะคำถามเป็นการให้คะแนนความบ่อยครั้งในการปฏิบัติ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ตั้งแต่ทำทุกอย่างถึงไม่เคยทำเลย โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ทำทุกครั้ง หมายถึง มีการปฏิบัติพฤติกรรมทุกครั้งที่มีเหตุการณ์ในข้อนั้นๆเกิดขึ้น

ทำเป็นส่วนใหญ่ หมายถึง มีการปฏิบัติพฤติกรรมนั้นแทบทุกครั้งที่มีเหตุการณ์ในข้อนั้นๆ

เกิดขึ้น

ไม่ค่อยได้ทำ หมายถึง มีการปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบางครั้งที่มีเหตุการณ์ใน ข้อนั้นๆ

เกิดขึ้น

ไม่เคยทำเลย หมายถึง ไม่เคยมีการปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเลยเมื่อมีเหตุการณ์ในข้อนั้นๆ
เกิดขึ้น

การให้คะแนนมีดังนี้ ให้ 4 คะแนน ถึง 1 คะแนนสำหรับการตอบทำทุกครั้งถึงไม่เคยทำ
เลย การแปลความหมายข้อมูล จาก 25 ข้อคำถาม มีคะแนนเต็ม 100 คะแนนให้ถือเกณฑ์คะแนน
ของบุคคลดังนี้

คะแนนรวมน้อยกว่า 60 คะแนน หมายถึง มารดามีพฤติกรรมในการดูแล
บุตรในระดับต่ำ

คะแนนรวมอยู่ในช่วง 60-80 คะแนน หมายถึง มารดามีพฤติกรรมในการดูแล
บุตรในระดับปานกลาง

คะแนนรวมมากกว่า 80 คะแนน หมายถึง มารดามีพฤติกรรมในการดูแลบุตร
ในระดับที่ดี

ขั้นตอนการเสริมสร้างพลังอำนาจ

การเสริมสร้างความร่วมมือ สร้างสัมพันธภาพ /แรงจูงใจ ก่อนเริ่มขั้นตอนของการ
เสริมสร้างพลังอำนาจ โดยมี 4 ขั้นตอนตามกรอบแนวคิดของกิบสัน(1995)

ขั้นตอนที่ 1 ค้นหาสภาพการณ์จริงของมารดา

ขั้นตอนที่ 2 สะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ขั้นตอนที่ 3 การตัดสินใจเลือกวิธีการที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 4 การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติ

ผู้ทำโครงการดำเนินกิจกรรม ตามแนวคิดของBernadette et al.,(2004)

ประกอบด้วย การให้ข้อมูล / การมีส่วนร่วมของมารดา/ การนำประสบการณ์ของ
มารดาที่ประสบความสำเร็จมาเป็นต้นแบบ สามารถสร้างแรงจูงใจให้มารดาและมารดามีทัศนคติ
ในด้านบวกกับการดูแลบุตร มารดามีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่จะดูแลบุตรได้

สัปดาห์ที่ 1 ใช้เวลาติดต่อกัน 2 วัน ในขณะมารดามาเยี่ยมบุตรช่วง 14.00-16.00 น.(ตามที่ผู้
ศึกษาและมารดาได้ตกลงกัน)

ขั้นตอนที่1 ค้นหาสภาพการณ์จริงของมารดา

สำหรับการดำเนินการในขั้นตอนนี้ เป็นการนำกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจทำให้บุคคลยอมรับเหตุการณ์และสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนตามสภาพที่เป็นจริง และทำความเข้าใจข้อมูลที่ตนเองได้รับรู้มา ในขั้นตอนนี้จะทำให้บุคคลมีการตอบสนองเกิดขึ้นอยู่ 3 ด้าน(ปัญญา ภารณ์ บุญยะสง,2547) ได้แก่ ด้านอารมณ์ (Emotionally) ด้านสติปัญญาการรับรู้ (Cognitive) และ พฤติกรรม (Behaviorally)

- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพ
 2. มารดารับรู้สถานการณ์ตามความเป็นจริง
 - 3.ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดด้วยตนเอง

เทคนิค

1. โดยการสร้างสัมพันธภาพเป็นรายบุคคล ระหว่างผู้จัดทำโครงการและมารดา เพื่อให้เกิดความไว้วางใจโดยใช้คำพูดที่สุภาพอ่อนโยน ท่าที่อบอุ่น เป็นมิตร ยิ้มแย้มแสดงความรู้สึกจริงใจ กริยาท่าทางแสดงความเป็นมิตรและให้ความสนใจผู้รับบริการ

2. ให้ข้อมูลมารดาก่อนเข้าเยี่ยมทารกแรกเกิดก่อนกำหนด ข้อมูลที่มารดาทราบก่อนกำหนดต้องการทราบ คือสภาวะการเจ็บป่วยของบุตร การดูแลที่บุตรได้รับ เหตุผลของการใช้เครื่องมือทางการแพทย์ แผนการรักษาและอุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ประจำตึก รวมถึงกฎระเบียบของโรงพยาบาล.ผลของการให้ข้อมูลส่งผลให้มารดาผ่อนคลายความเครียดลง ก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างมารดา ทารกและทีมสุขภาพ ซึ่งการให้ข้อมูลช่วยเสริมสร้างปัจจัยให้มารดามีความรู้และมีการรับรู้ต่อเหตุการณ์อย่างถูกต้อง รวมทั้งบทบาทที่มารดาพึงกระทำได้ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม มารดาเกิดการยอมรับในตัวพยาบาลเป็นบุคคล น่าเชื่อถือเป็นแหล่งสนับสนุนทางสังคมนอกเหนือจากครอบครัว (Bernadette et al.,2006;พรประภา โลจนะ วงศกร,2541)

3. การสร้างบรรยากาศ จัดสถานที่ สิ่งแวดล้อม และการเป็นกันเอง

ดำเนินกิจกรรม ใช้เวลา 2 วัน ดังนี้

วันที่1

1. คัดเลือกเข้าโครงการ ดำเนินกิจกรรมเป็นรายบุคคล โดยคัดเลือกมารดาที่มีทารกคลอดก่อนกำหนดที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล อย่างน้อย 3-4 วันจากงานวิจัยของพรประภา โลจนะวงศ์กร(2541) พบว่า เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมในการให้ข้อมูลมารดาก่อนการเข้าเยี่ยมทารก และสัมพันธ์ภาพที่ดีจากเจ้าหน้าที่ทีมสุขภาพ มารดาเกิดการผ่อนคลายความเครียด ความวิตกกังวลของมารดาได้ เพื่อให้มารดาเกิดการยอมรับข้อมูลของทารก
2. แนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ การทำโครงการและเพื่อให้มารดายอมรับและเข้าร่วมในโครงการ
3. การสร้างสัมพันธ์ภาพ ผู้ศึกษาให้ความสำคัญ โดยมีแนวทางปฏิบัติให้ติดต่อกัน 2 วันให้มารดาคุ่นเคย และยอมรับ โดยทักทายมารดาที่มาเยี่ยมบุตรในขณะนั้นใช้คำพูด ด้วยท่าทีกริยาเป็นกันเอง
4. สร้างบรรยากาศ โดยเลือกสถานที่แลกเปลี่ยนข้อมูลไม่มีเสียงดังรบกวน ไม่มีคนพลุกพล่าน โดยผู้ศึกษาให้ข้อมูลมารดาก่อนการเยี่ยมทารก ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น นำชมสถานที่และแจกเอกสารของบริการงานในห้องNICU
5. ผู้ศึกษานำมารดาเข้าเยี่ยมบุตรและแนะนำแพทย์ พยาบาลเจ้าของไข้ ให้มารดา รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในทีม
6. ผู้ศึกษาเปิดโอกาสให้มารดาเข้าสัมผัสทารกในตู้อบ โดยผู้ศึกษาแนะนำเรื่องการล้างมือมาแล้ว ใช้การประเมินพฤติกรรมการดูแลของมารดา โดยการสังเกตการณ์ดูแล
7. ใช้แบบประเมินการรับรู้พลังอำนาจมารดา เพื่อประเมินการรับรู้พลังอำนาจ

วันที่2

1. ผู้ศึกษาคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์ที่ดี ด้วยท่าทาง สีหน้ายิ้มแย้ม และการยอมรับซึ่งกันและกัน
2. ผู้ศึกษาเปิดโอกาสให้มารดาเยี่ยมบุตร โดยมีผู้ศึกษาอยู่เคียงข้าง
3. ผู้ศึกษาใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับมารดา ภายหลังการเยี่ยมบุตรในห้องประชุมของตึกเป็นสถานที่ที่เป็นส่วนตัว เงียบสงบ โดยลักษณะที่เป็นคำถามปลายเปิด มีแนวข้อคำถามในการรับรู้การที่มีทารกคลอดก่อนกำหนด การดูแล ปัญหาและอุปสรรคที่มารดาได้รับ ตลอดจนความต้องการของมารดาเพื่อให้ได้ข้อมูลการรับรู้การที่มีทารกคลอดก่อนกำหนด ปัญหาและอุปสรรค ความต้องการ และการดูแลของมารดา
4. นัดหมายมารดาในสัปดาห์ต่อไป
5. แจกสมุดบันทึกลูกรัก (ติดรูปบุตรของตนไว้หน้าปก) ให้มารดาเขียนบันทึกถึงลูกทุกวัน ว่าทำอะไรให้บุตรบ้าง นำมาด้วยในสัปดาห์หน้าทีนัดหมายไว้

ประเมินผลจาก

1. เกิดสัมพันธภาพระหว่างผู้ศึกษาและมารดา
2. มารดารับรู้และตระหนักถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง
3. มารดาเกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์

สัปดาห์ที่ 2 ขั้นตอนที่ 2 สะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ

วัตถุประสงค์

1. มารดาสะท้อนคิดถึงปัญหาเกี่ยวกับการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด
2. มองเห็นปัญหา เรียงลำดับความสำคัญของปัญหา วิเคราะห์ปัญหา ระบุปัญหา

สาเหตุและแนวทางการแก้ปัญหา

3. พิจารณาเลือกวิธีการแก้ไขปัญหา

กิจกรรม

1. ผู้ศึกษาเปิดโอกาสให้มารดาเข้าเยี่ยมบุตรก่อน สังเกตพฤติกรรมการดูแลของมารดา
2. หลังการเยี่ยม นำมารดามาในห้องประชุม(อยู่ติดกับNICU) ขออนุญาตมารดาอ่านข้อความในบันทึกลูกรัก เพื่อรับทราบแนวความคิดของมารดาและให้มารดาได้สะท้อนความคิดปัญหาการดูแลทารกของตนเอง และผู้ศึกษาได้สะท้อนข้อมูลที่มารดาได้บันทึกเพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันกับความรู้สึที่เกิดขึ้นกับมารดาอย่างแท้จริง
3. ให้มารดาได้อ่านข้อความและบันทึกของมารดาที่ประสบความสำเร็จในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดที่เคยเข้ารับการรักษาในห้องNICUมาก่อน และแสดงความคิดเห็นจากเหตุการณ์นั้น
4. ผู้ศึกษาและมารดาช่วยกันสรุปเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา วิเคราะห์ปัญหา ระบุปัญหา สาเหตุและแนวทางการแก้ปัญหา

ประเมินผลขั้นตอนนี้

1. มารดารับทราบปัญหาที่สำคัญของตน และมีแนวทางการแก้ไขปัญหา
2. มารดาพิจารณาหาทางเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาได้
3. การมีส่วนร่วมของมารดา

สัปดาห์ที่ 3 ขั้นตอนที่3.การตัดสินใจเลือกวิธีการที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์

1. มารดามีส่วนร่วมกันในการดูแลทารก
2. มารดาตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเองในการดูแลทารก
- 3.มารดาเกิดความเชื่อมั่นในตนเองเกิดความรู้สึกมีคุณค่าและจัดการปัญหา

ด้วยตนเอง

กิจกรรม

ฝึกทักษะการดูแลร่วมกันติดต่อกันทุกวัน สำหรับขั้นตอนนี้ควนใช้เวลาต่อเนื่องติดต่อกันของการปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะ อย่างน้อย 3 วัน หรือ ตามข้อตกลงร่วมกันของผู้ศึกษากับมารดาในเรื่องของวันและเวลาตลอดจนระยะเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมการมีส่วนร่วมร่วมกันในทิศทางที่เป็นไปได้ วันละ 1-2 ชั่วโมง ไม่ควรจะใช้เวลามากกว่า 2 ชั่วโมง หรือ น้อยกว่า 30 นาที เวลาที่น้อยเกินไปจะไม่พัฒนาทักษะได้หรือมากเกินไป มารดาเกิดการเหนื่อยล้า เบื่อที่จะเรียนรู้ได้ (Michele S., et al.2006) กิจกรรมสามารถปรับเปลี่ยนไปตามกิจกรรมที่มารดาเลือกสรร มีการประเมินผลในแต่ละวัน หาแนวทางแก้ไขและมารดาตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติด้วยตนเอง

วันที่1 ผู้ทำการศึกษาดำเนินกิจกรรมตามกำหนดเวลาที่ได้นัดหมายตกลงกัน

กิจกรรมเป็นสิ่งที่สืบเนื่องมาจากความต้องการของมารดาหรือเป็นสิ่งที่มารดาได้เลือกที่ต้องการเรียนรู้ ปฏิบัติและต้องการมีส่วนร่วมในการดูแล เพื่อให้ตอบสนองและแก้ไขได้ตรงกับปัญหาที่มารดามีอยู่ ผู้ศึกษาสอนและสาธิต พร้อมกับการกล่าวถึงผลของการนำวิธีการมาใช้ให้มารดาเปรียบเทียบกับความรู้สึกที่แท้จริงที่เกิดขึ้น

พฤติกรรมดูแลที่ต้องการให้มารดาได้ทักษะ ตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม การดูแลบุตรวัยทารก ของMoor (1983) อ้างถึงในกุลลดา เปรมจิตร ที่นำมาพัฒนาสร้างเป็นเครื่องมือการประเมินพฤติกรรม ซึ่งครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ การดูแลทางด้านร่างกาย การส่งเสริมพัฒนาการ การป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับบุตร สำหรับในวันที่1 ผู้ศึกษาได้ใช้สื่อของมารดาต้นแบบที่สามารถอุ้มทารกได้ด้วยตนเอง และสาธิตการอุ้ม โดยใช้การอุ้มท่าแครงการู ผลของการใช้ Skin-to-skin Contact เป็นการสร้างพลังอำนาจเกิดขึ้นในมารดาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติใหม่ให้เกิดขึ้นได้ นำเสนอให้มารดาได้คิดที่จะปฏิบัติ เมื่อมารดาได้เลือกการปฏิบัติการอุ้ม

แบบนี้แล้ว ผู้ศึกษาจึงสอดแทรกความรู้ในสิ่งที่มารดาต้องการและความรู้เพิ่มเติม เช่น เรื่องการควบคุมอุณหภูมิภายในร่างกาย ให้มารดาได้เรียนรู้และทำการวัดปรอททารกด้วยตนเอง สังเกตอาการเปลี่ยนแปลงเพื่อมีอุณหภูมิภายในร่างกายต่ำและสูงพร้อมกับแนวทางการดูแลรักษาพยาบาล ในระหว่างการทำกิจกรรมร่วมกัน ให้มารดาสะท้อนถึงในสิ่งที่มารดาได้ปฏิบัติไป หาวิธีการแก้ไข ปรับปรุง และกระตุ้นให้มารดาที่มีการคิดที่จะเรียนรู้เรื่องอื่นๆ หลังจากนั้นให้มารดาจดบันทึกข้อมูลในสมุดลูกรักของตนเองเป็นการทบทวนความคิดหลังร่วมกิจกรรม เกิดการสิ้นสุดสำหรับวันที่ 1

เมื่อสิ้นสุดกิจกรรม มารดาควรได้ประเมินปัญหาของตนเอง สิ่งที่ตนเลือกปฏิบัติได้ตอบสนองกับความต้องการแก้ไขปัญห พร้อมกับการค้นหาปัญหาการดูแลแนวทางแก้ไขต่อไปในวันนัดหมายถัดไป

วันที่ 2 กิจกรรมตามสิ่งที่มารดาต้องการแก้ไขปัญหาหรือสะท้อนให้เห็นว่าเป็นปัญหาของตนเอง ตามเวลาที่ผู้ศึกษาและมารดาได้ตกลงกัน

โดยเริ่มให้มารดาได้มีส่วนร่วมในการจัดทำและนำทารกออกจากตู้อบด้วยตนเอง โดยมีผู้ศึกษาได้อยู่เคียงข้างเป็นพี่เลี้ยงและให้กำลังใจ ตามแนวคิดของ Michele S., et al. (2006) และ Bernadette M. M et al., (2006) ผู้ศึกษาได้เสนอแนะกิจกรรมที่สามารถมีส่วนร่วมกันได้กับทีมสุขภาพให้มารดาเลือกปฏิบัติ ได้แก่ การวัดปรอท การชำระเปลี่ยนผ้าอ้อม การป้อนให้นมบุตร การอาบน้ำทารกเป็นต้น ระหว่างที่ทำกิจกรรมร่วมกันนั้น กระตุ้นการส่งเสริมพัฒนาการหรือทักษะในเรื่องของการป้องกันอันตราย และให้แรงเสริมทางบวก โดยให้กำลังใจ ชื่นชมในความสามารถของมารดา

ประเมินผลหลังการทำกิจกรรม ให้มารดาประเมินพฤติกรรมดูแลของตนเอง ปัญหาและอุปสรรค และค้นหาแนวทางแก้ไขด้วยตนเอง

วันที่ 3 ใช้เวลา 1 ชั่วโมง หลังจากนั้น 15 นาทีผู้ดำเนินโครงการถอยออกห่างมาให้มารดาอยู่กับทารกตามลำพัง สังเกตสีหน้าท่าทางการแสดงออกของพฤติกรรม หลังจากนั้นกลับเข้ามาพบมารดาตามเดิมกล่าวให้คำชมเชย แรงเสริมทางบวก พร้อมกับให้มารดาแสดงความรู้สึกรับรู้ของการปฏิบัติด้วยตนเองตามลำพัง ประเมินปัญหาและอุปสรรคด้านต่างๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุงต่อไปในวันถัดไป

ประเมินผล หลังการทำกิจกรรม มารดาสามารถรับรู้ปัญหา และอุปสรรคของตนเอง สามารถค้นหาปัญหาด้วยตนเองได้

วันที่ 4 ดำเนินกิจกรรมที่มารดาเลือกสรร เพื่อให้เกิดความชำนาญ และให้มารดาได้สะท้อนการปฏิบัติของตนที่ผ่านมา โดยเขียนในสมุดบันทึกประสบการณ์ในการดูแลทารก ได้ถ่ายทอดประสบการณ์จริงของตน ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

ประเมินผลหลังกิจกรรม มารดาสามารถกระทำพฤติกรรมที่ตนเองได้เลือกสรรแล้ว มีการคงอยู่ของการปฏิบัตินั้นและสามารถถ่ายทอดให้มารดาท่านอื่นๆได้รับรู้ได้

ประเมินผลจากขั้นตอนนี้

1. มารดามีส่วนร่วมขณะให้การดูแล
2. มารดาได้ตัดสินใจเลือกวิธีการดูแลและลงมือปฏิบัติ
3. พฤติกรรมการดูแลของมารดาแสดงออกถึงความมั่นใจในความสามารถของตนเอง

สัปดาห์ที่ 3 (ปลายสัปดาห์) ขั้นตอนที่4 การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเกิดการคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ
2. มารดาของทารกมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน
3. มีเครือข่ายของมารดาที่มีทารกคลอดก่อนกำหนด

กิจกรรม

1. มารดาแต่ละท่านได้รู้จักกัน เกิดการแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดประสบการณ์การดูแล ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน อีกทั้งเพื่อสร้างเครือข่าย เกิดการคงอยู่ของพลังอำนาจในส่วนบุคคล
2. ให้มารดาประเมินการดูแลของตนเอง สิ่งที่ดีแล้วควรคงการปฏิบัติต่อไปหรือต้องการแก้ไขอย่างไร เพื่อเกิดพฤติกรรมการดูแลที่ถูกต้อง
3. ผู้ศึกษายกย่องชื่นชมในความสามารถของแต่ละคน
4. ให้มารดาตอบแบบประเมินผลการรับรู้พลังอำนาจ/แบบประเมินพฤติกรรม
5. บันทึกข้อความเพื่อเก็บข้อมูลของมารดาที่ได้รับการประเมินการรับรู้พลังอำนาจมากที่สุด เพื่อเป็นต้นแบบให้มารดาท่านอื่นๆ
6. ให้มารดามีส่วนร่วมกับทีมสุขภาพในการดูแลทารก

ประเมินผลของขั้นตอนนี้

1. มารดาสามารถฝึกสอนมารดาท่านอื่นร่วมกับทีมสุขภาพได้

- 2.ประเมินติดตามเมื่อมารดามาตรวจตามนัดหมาย ยังดำรงและปฏิบัติวิธีที่เลือกไว้
- 3.ประเมินจากระดับการรับรู้พลังอำนาจของมารดาก่อนและหลังการทำโครงการ
4. ประเมินพฤติกรรมการดูแลทารกของมารดาหลังการศึกษา

ขั้นตอนประเมินผล

1.การประเมินการรับรู้พลังอำนาจมารดา โดยใช้แบบประเมินการรับรู้พลังอำนาจมารดา ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ผู้ศึกษาดัดแปลงมาจากของปริญญาภรณ์ บุญยะสงฆ์ ปีพ.ศ.2548 ประเมินผลการรับรู้พลังอำนาจมารดา ทั้งหมด 3 ครั้ง ดังนี้

- การประเมินครั้งที่1 วันที่1ในสัปดาห์ที่1
- การประเมินครั้งที่2 สัปดาห์ที่4 เมื่อสิ้นสุดการให้โปรแกรมทันที
- การประเมินครั้งที่3 สิ้นสุดการให้โปรแกรม 1 เดือน(ช่วงห่างจากประเมินครั้งที่2 ไม่ต่ำกว่า 2 สัปดาห์)

2. ประเมินพฤติกรรมการดูแลของมารดา โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมมารดาในการดูแลทารกตลอดก่อนกำหนด

- การประเมินครั้งที่1 วันที่1ในสัปดาห์ที่1
- การประเมินครั้งที่2 สัปดาห์ที่4 เมื่อสิ้นสุดการให้โปรแกรมทันที
- การประเมินครั้งที่3 สิ้นสุดการให้โปรแกรม 1 เดือน (ช่วงห่างจากประเมินครั้งที่2 ไม่ต่ำกว่า 2 สัปดาห์)

การประเมินผล

1. ประเมินจากระดับการรับรู้พลังอำนาจของมารดาก่อนและหลังใช้ CNPG
2. ประเมินพฤติกรรมการดูแลทารกของมารดาก่อนและหลังใช้ CNPG

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. มารดามีศักยภาพและทักษะในการดูแลทารกดีขึ้น
2. มารดาสามารถให้การดูแลเมื่อกลับบ้านได้ด้วยตนเอง
3. ลดภาวะแทรกซ้อนหลังการจำหน่ายและการกลับเข้ามารักษาในรพ.ซ้ำ